

- Hoop voor verslaafden -

Hoop voor verslaafden

Japke de Kraker-van Abbema

Copyright © 2008: Vision Uitgeverij
Auteur: Japke de Kraker-van Abbema
Omslag ontwerp: Dion de Poel

Eerste druk: februari 2008

Uitgave:
Vision Uitgeverij
Postbus 70.077
9704 AB Groningen
Nederland
E-mail: info@visionuitgeverij.nl
www.visionuitgeverij.nl

ISBN: 978-90-75613-43-8
NUR 340

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any means without written permission of the publisher.

Hoofdstuk 1

Dirk zit achter zijn bureau voor zich uit te staren. Vergeten is het vele nakijkwerk. Onnadenkend spelen zijn vingers met een dun luchtpostvelletje, terwijl hij onafgebroken naar de foto op de Surinaamse kalender voor hem kijkt. Langzaam wordt deze wazig. De kleurige, creoolse vrouwen achter de tafel met paprika's, komkommers en kouseband, vervagen tot een zelf gecreëerd helder beeld. Het is nu Lucy. Zij staat bij die exotische gewassen en kijkt hem met stralende ogen aan. In gedachten hoort hij haar zangerige stem. 'Straks ga ik een heerlijke maaltijd voor je maken en dan gaan wij samen eten, jij en ik.' Die belofte proeft hij in de blik die hij voor zich ziet. Haar ogen vol sprankelende levenslust. Ach, die ogen van haar beloven hem voor zijn gevoel de hemel op aarde.

Hij strekt zijn handen uit. Dan laat hij ze met een zucht zakken op de wirwar van papieren voor zich. Wat zit hij te dromen, hij, Dirk de nuchtere Nederlander. Hij lacht grimmig. Is hij dat echt? Een nuchtere vent, die met beide benen op de grond staat? Wil hij dat überhaupt wel? En nuchter en Nederlands? Wil hij juist niet vertrouwd raken met de tropen en heerlijk dromen van dat totaal andere, cultureel bepaalde, vrouwelijk wezen? Haar achtergrond, haar huidskleur, haar manier van interpreteren, haar ongecompliceerdheid, haar uitstraling... Het boeit hem uitermate.

Zijn gedachten gaan naar een psychologische analyse van de aantrekkingskracht, die er tussen iemand van het mannelijke geslacht en iemand van het vrouwelijke geslacht kan ontstaan. Kortgeleden heeft hij zich als leraar van adolescenten moeten verdiepen in deze materie. Iedereen heeft een anima of een animus. Een ideaalbeeld van... Ja, van wat? Zijn of haar projectie van de eigenschappen die hij of zij zou willen bezitten? Dat zou nu bij hem opgaan want Lucy heeft exact die eigenschappen die hij, zwaarmoedige en ernstige Hollander, niet heeft. Ook is ze super vrouwelijk! Maar, vervolgt een treiterig stemmetje in zijn hoofd,

heeft het nu met liefde of met hartstochtelijke en verstandelijke berekening te maken? Zie je wel, ik ben toch een te nuchter kalf en het lijkt me beter om nederig op de Nederlandse bodem het groene gras te consumeren en in dit kikkerland een bestaan op te bouwen.

Hij schudt verwoed zijn hoofd en pakt de brief van Lucy, die bovenop de stapel van zijn nog af te werken post ligt. Zijn vingers strelen het lichtblauwe briefpapier en dan fluistert hij zacht de eerste woorden die Lucy aan hem schrijft: 'Dirk, je bent zo goed voor ons geweest. Eerst voor mij en daarna voor Lesley. Je hebt hem opgezocht, terwijl hij eerst niets van jou moest hebben. Erger nog, hij wilde je van kant maken.'

Dirk ziet Lesley weer voor zich, de allereerste keer toen hij hem opzocht in de gevangenis. Hij herinnert zich de woorden die Lesley hem dreigend in zijn gezicht slingerde vanwege zijn opgekropte woede. 'Ik weet niet schijnheilige, wat je van plan bent. Dit zeg ik jou alvast, waag het niet met je onschuldige blanke vinger-tjes haar van mij af te troggelen. Als dat ooit mocht gebeuren, dan kom ik met mijn zwarte handjes jou persoonlijk wurgen.'

Ach Lesley, denkt hij, wat moet jij je toen al diep ellendig gevoeld hebben. Slachtoffer van die machthebber die jou drugs opdrong. Vervolgens die onontkoombare verslaving met de daarbij behorende gevolgen. En wát voor gevolgen! Onhygiënische en ellendige toestanden samenhoekkend met hier illegaal verblijvende dealers en verslaafden, in een kelder van een gekraakte woning, ergens in mijn buurt hier in Amsterdam. Besmette injectienaalden, waardoor je aids opliep. Diefstal op de markt om aan je dagelijks 'noodzakelijke' drugs te komen. Opgesloten in de gevangenis en ten slotte... een zeer ernstige longontsteking. Steeds een stapje verder naar de ondergang.

Dirk denkt aan de les waarin hij kortgeleden met zijn leerlingen over de risico's van het drugsgebruik gesproken heeft. Als praktische toepassing had hij hen het verhaal van Lesley verteld. De meeste van zijn leerlingen waren behoorlijk onder de indruk. Dat drugs zo'n vernietigende werking kunnen uitoefenen op het menselijke geluk. Ach ja, wat kan verslaving fataal zijn in het kwetsbare leven van een sterfelijk mens.

Peinzend kijkt hij voor zich uit. Morgen zal één van zijn leerlingen van VWO-6, haar visie in de vorm van een dialoog over 'kafka en lisad' naar voren brengen. Vluchtig had hij haar verhaal gelezen. Hij had zich verbaasd over het ontbreken van hoofdletters, op een enkele uitzondering na. Vanwege tijdnoed had hij het stuk proza nog niet helemaal doorgenomen, toch had de inhoud van hetgeen hij wel gelezen had, hem niet losgelaten.

Al zijn leerlingen zouden dit op zich moeten laten inwerken, was zijn gedachte. Daarom had hij Lois, zo heet de schrijfster van dit verhaal, voorgesteld om 'kafka en lisad' in zijn geheel voor te dragen. Hij is benieuwd hoe er gereageerd zal worden. Op dit moment is hij nieuwsgierig naar andere reacties en weer glijdt zijn oog over de geschreven letters op dat lichtblauwe papier.

'Ik voel me nog zo onzeker na het sterven van Lesley. Ik heb zoveel vragen. Soms bekruipt mij het gevoel dat ik zijn sterven had kunnen voorkomen door heel goed voor hem te zorgen. Misschien had hij dan niet die ellendige longontsteking gekregen, zodat het dodelijke virus ook geen vat op hem had. Ik weet niet, of ik ooit nog wel eens een nieuwe partner waard ben. Ik schrijf je dit maar eerlijk. Nog steeds heb ik er moeite mee om mijn identiteit te vinden. Nog steeds vraag ik mezelf af: waarin ben ik voor God en mijn naaste waardevol? Echt, ik weet het niet. Van Debby houden kost mij geen moeite, maar met mijn moeder heb ik nogal eens een verschil van mening om het zacht uit te drukken. Ze wil heel graag dat ik hoog op de maatschappelijke ladder beland, een baan zoek die haar status geeft. Nu ken ik hier meisjes die een dergelijke hoge functie krijgen, maar de wijze waarop... stuit mij tegen de borst. Begrijp je wat ik bedoel? Ik wil het op een eerlijke manier proberen. Daarom verkoop ik onze eigen gekweekte vruchten en groenten in een zelf gebouwd marktkraampje aan de weg.

Wil jij nog steeds leraar in Paramaribo worden? Er zijn hier nogal eens stakingen. Ik weet niet of jij het daar mee eens bent, als je hier zit. Verder kun je gerust stellen, dat het hier armoede troef is voor een groot aantal mensen. Als ik even niet oplet, proberen kwajongens groenten en vruchten die op mijn tafeltje uitgesteld liggen, te stelen. En als je ziet hoe mager ze zijn en hoe slecht

gekleed ze erbij lopen, dan zou je daar misschien begrip voor kunnen opbrengen. Ik probeer hen te leren dat ze mij om een stukje pompoen of meloen mogen vragen en dat ze het dan op een eerlijke manier kunnen krijgen.

Dirk, je zou ook moeten weten hoe heet het kan zijn in de middaguren, wanneer de zon op zijn felst brandt. Het kan dan op het erf of op de straat heel onaangenaam ruiken, ook vanwege rottend vlees. Soms ligt een doodgereden dier dagenlang te stinken langs de kant van de weg. Ik heb een gedicht gemaakt, dat daarover en over ons vrouwen gaat. Hierbij geef ik het aan jou door:

Langs de weg loopt een hond.

Onverwacht steekt hij over, een rijdende auto raakt hem dodelijk.

De haastige bestuurder stoort zich niet aan zo'n beest.

Stinkend ligt daar dagenlang die dode hond.

Langs de weg loopt een vrouw.

Langzaam passeert haar een glimmende passat.

De bestuurder stopt, stelt haar iets schitterends in het vooruitzicht.

Zijn kortstondige genegenheid is voos en liefdeloos.

Langs de weg loopt een kind.

Wrang smaakt de te vroeg geplukte vrucht.

Verlangend kijkt hij uit naar een vader.

Iemand die hem leert lief te hebben.

Krijg je al een beetje een indruk van mijn land? Snap je iets van de onverklaarbare promotie voor bepaalde vrouwen die financieel nogal afhankelijk zijn?

Dirk schudt enkele keren zijn hoofd. Hij ziet het voor zich, zoals Lucy dit beschrijft. Wat erg, denkt hij bij zichzelf. Is het leven daar dan zo uitzichtloos? Kan deze weg van trieste werkelijkheid niet gekruist worden door een weg van andere realiteit? Geloof, hoop en liefde? Wrange vruchten worden dan wellicht levendmakende vruchten... Zou Lucy die niet kunnen aanprijzen, wanneer ze bezig is in haar marktkraampje aan de kant van de weg? Of zou ze zichzelf nog een slachtoffer voelen door de nare gebeurtenissen in haar recent verleden?

Ach, wat filosofeert hij toch: als een leraar die de theorie hooguit kent, maar niet de praktijk. Zeker niet de praktische toepassing van het liefdesgebod zoals sommige mensen in Suriname dit naar elkaar uitstralen.

Dirk zucht diep en denkt verlangend terug aan zijn ervaringen met Lucy's warme genegenheid voor hem. Hij neemt het epistel weer in zijn hand en leest verder: 'Natuurlijk zou ik het fantastisch vinden, dat je hier op bezoek komt. Maar idealiseer het voor jou onbekende Suriname niet! Je bent een echte vriend voor mij. Ook ben je het voor Lesley geweest en dat zal ik nooit vergeten.'

Dirk kijkt met een dikke frons boven zijn wenkbrauwen voor zich uit. Wil hij dit horen, of eigenlijk meer? Is hij alleen maar een vriend voor haar? Een soort vaderfiguur? Zou ze niet van hem houden? En hoe is het met zijn hart gesteld, vraagt hij zich af. Moet hij met zo'n onzekere toekomst wel de stap wagen om naar Suriname te gaan? Is Lucy voor hem zo belangrijk, dat hij alle schepen achter zich wil verbranden? Hij realiseert zich, dat hij het antwoord nog niet weet.

Dan richten Dirks ogen zich weer op haar zorgvuldig gekozen woorden:

'Vertel mij eens uitgebreid wat je zoal doet in Nederland. Neemt in jullie land, net als in Suriname, het aantal drugsverslaafden ook zo schrikbarend toe? Er wordt hier nog niet veel aan opvang van verslaafden gedaan. Hoewel er uitzonderingen zijn. Op televisie heb ik gezien hoe ze in de Saramaccastraat verslaafde mensen opvangen. Ze kunnen zich daar baden, ook krijgen ze er eten. Voor mensen die niemand hebben die naar hen omziet, is er 's nachts een slaapplek. Hoe is dat in Amsterdam? Ik denk dat ik de armen en verslaafden in ons land graag zou willen helpen, maar ik zou nog niet weten hoe. Heb jij een idee? Heb je al contact met tante Lien en oom Mark gehad?'

Dirk schudt zijn hoofd. Nee, daar is hij niet aan toe gekomen en het is de vraag of hij daaraan toe komt.

'Als je er komt, doe hen de hartelijke groeten van mij.' Hij zou deze mensen eens kunnen bellen, bedenkt hij.

'Ook jij ontvang bij dezen, niet met woorden uit te drukken, groeten van mij.'

De handtekening van Lucy is vlekkelig en vaag en hij hoeft er niet lang naar te raden om te weten hoe dat gekomen is. Hij blijft geboeid kijken naar de door haar geschreven letters. Is hij gek op haar? Is hij zo dwaas verliefd, dat hij het risico wil lopen naar Suriname te gaan en daar een baan te zoeken?

Idealiseer Suriname niet en... idealiseer mij ook niet. Min of meer krijgt hij de indruk dat Lucy hem dit vooral duidelijk wil maken.

'Ik weet niet precies, wie ik ben.' Deze uitspraak geeft hem inzicht in haar onzekerheid. Welke gevoelens koestert ze over haar identiteit? Is haar karakter toch gecompliceerder dan hij aannam?

Hij schudt zijn hoofd en mompelt voor zich uit: 'Ik vind haar een boeiende persoonlijkheid en haar vragen zijn belangrijk, ik ga daar uitvoerig op in en wacht dan haar reactie af. Zij verlangt ernaar iets voor de armen en de verslaafden in Suriname te doen. Dat gedichtje getuigt daar ook van. En wat de verslaafdenopvang hier in ons land aangaat, daarin ga ik mij zeker verdiepen. Maar heb ik een idee hoe ik Lucy daar met verslaafden, zoals Lesley daar één van was, zou kunnen helpen? Nee, ik zou het echt niet weten. Zij zelf kan het veel beter inschatten dan ik.' Dirk haalt met een gevoel van onzekerheid zijn schouders op. 'Ik weet niet, wat wij nog zullen meemaken, zij daar en ik hier...'